

Знахідки коваликів *Limoniscus violaceus* (P. W. Mueller, 1821) і *Ampedus quadrisignatus* (Gyllenhal, 1817) в Українських Карпатах. *Limoniscus violaceus* (P. W. Mueller, 1821) – рідкісний вимираючий вид, релікт первинних широколистяних лісів. Поширений у Європі крім найпівденніших і найпівнічніших районів (Великобританія, Австрія, Естонія, Іспанія, Німеччина, Румунія, Словаччина, Угорщина, Франція, Чехія).

Трапляється в старих теплих листяних лісах передгір'їв і поясу букових лісів, що не зазнали антропогенного впливу. Личинка розвивається у приземних дуплах старих листяних дерев, найчастіше дуба і бука. Заляльковується у серпні-вересні, молоді жуки перезимовують у лялечкових печерках в стінках або на дні дупла. Дорослі жуки з'являються навесні і ведуть прихований спосіб життя всередині дупел.

Імаго та личинки виду знайдено нами 5 квітня 2010 року в дуплі бука в околицях села Кам'яниця Ужгородського району, а личинки також в ок. с. Ворочеве Перечинському району Закарпатської області.

Ampedus quadrisignatus (Gyllenhal, 1817) – рідкісний реліктовий вид первинних лісів. Поширений у Середній і Південній Європі (Франція, Швейцарія, Італія, Австрія, Чехія, Словаччина, Сербія, Боснія і Герцеговина, Хорватія, Чорногорія, Угорщина, Румунія). В Україні відомий за давніми знахідками з м. Ужгорода і Мукачєва (Roubal, 1936), а також за однією особиною із Кіровоградської області (Долин, 1988).

Трапляється у старих листяних лісах південно-західних передгір'їв, особливо у їх затінених ділянках із товстостігминими деревами. Облігатний сапроксилобонт, личинка розвивається у старих лежачих стовбурах листяних дерев, найчастіше дуба і бука. Віддає перевагу деревині, зараженій бурими і червоними гнилями. Личинки хижі, живляться здебільшого личинками рогача *Aesalus scarabaeoides*. Заляльковування відбувається восени, а дорослі жуки з'являються навесні.

Одну особину виду відмічено 21.08.2009 р. в гнилій деревині лежачого стовбура дуба в околицях с. Невицьке Ужгородського району.

Обидва види занесені до Міжнародної червоної книги (IUCN: EN) і повсюдно перебувають під загрозою зникнення внаслідок скорочення площ старих природних листяних лісів і пралісів, порушення вікової структури деревостанів, видалення з них мертвої деревини. — **О. Ю. Мателешко** (Ужгородський національний університет; м. Ужгород, вул. Волошина, 32).